

مقدمه

کلیدواژه‌ها: ابعاد مشارکت اجتماعی، ورزش محلی، پرورش مهارت‌های فردی، تربیت‌بدنی در مدرسه

از آنجایی که شرکت در ورزش محلی به معنی انجام فعالیت اجتماعی، گسترش فرصت‌های دوست‌یابی، گسترش شبکه‌های ارتباطی و کاهش جدایی‌های اجتماعی است. از این رو، به نظر می‌رسد که ورزش از سر فصل‌های توسعه روابط و مشارکت‌های اجتماعی حمایت می‌کند. ابعاد گوناگون مشارکت‌های اجتماعی می‌توانند چارچوب کاربردی و سودمندی برای ورزش در مشارکت‌های اجتماعی ارائه دهند.

ابعاد مشارکت اجتماعی

اولین بعد از ابعاد مشارکت‌های اجتماعی «بعد عملکردی» است که با تقویت علم، آگاهی و مهارت ارتباط دارد. ورزش از طریق ایجاد فرصت‌های رقابتی باعث گسترش بسیاری از توانایی‌ها در آدمی می‌شود. به طوری که مدارک نشان می‌دهند، ورزش در پرورش مهارت‌های درون فردی و بیرون فردی مؤثر است. بحث در این زمینه اساساً روی نیازهای فردی و تشویق و ترغیب فرد به سمت کارهای جمعی تمرکز دارد و گسترش مهارت‌هایی مثل جلب اعتماد دیگران، همدردی، انجام مسئولیت‌های شخصی و همکاری گروهی را باعث می‌شود.

این عقیده که ورزش ارائه دهنده محیط‌های مناسب برای پیشرفت و ترقی افراد جوان است، به اجرای شماری از برنامه‌هایی منجر شده است که از اشکال متفاوت فعالیت‌های فیزیکی به عنوان ابزاری برای گسترش توانایی‌ها و مهارت‌های اجتماعی استفاده می‌کنند. برای مثال، برنامه‌هایی با پایه نظری برای تدریس و آموزش معلمان تربیت‌بدنی، از قبیل «روش تدریس تربیت‌بدنی در مدارس» و یا «مدل ارتباط ورزش با مسئولیت‌های اجتماعی و شخصی»

مشارکت اجتماعی با ورزش

آموزشی

شیما شیروانی بروجنی

دبیر آموزش و پرورش فلارد استان چهارمحال و بختیاری

سمیه سیفی

دبیر آموزش و پرورش نهاوند استان همدان

را می‌توان نام برد. نشان داده شده است که برنامه‌هایی مبتنی بر ورزش می‌توانند دانش‌آموزان را به حضور در مدرسه ترغیب کنند، رفتار و دیدگاهشان را نسبت به مدرسه مثبت کنند و به همان خوبی مانع سرزدن رفتارهای ضد اجتماعی و رفتارهای جنایی از سوی آنان شوند.

دومین بعد از ابعاد مشارکت‌های اجتماعی «بعد ارتباطی» است که در قالب واژه‌های ارتباطی از قبیل «حس پذیرش اجتماعی» تعریف می‌شود. ورزش در این بعد باعث می‌شود که افراد جوان به گروه، تیم، باشگاه و جامعه احساس تعلق داشته باشند.

شمار بزرگی از مردم زمان زیادی را به شرکت در ورزش اختصاص می‌دهند؛ جایی به‌عنوان بازیکن، جایی به‌عنوان برنامه‌ریز و جایی به‌عنوان ناظر. ورزش می‌تواند به‌عنوان نقطه‌ای از علائق مشترک اعضای خانواده را فراهم آورد و افراد را برای عمل کردن در جامعه بزرگ‌تر متشکل از افرادی با زمینه‌های اجتماعی متفاوت تشویق کند. حتی جوانانی که خودشان را ورزشکار به حساب نمی‌آورند، می‌توانند به ورزشکاران ورزش‌های غیررسمی بپیوندند و از این طریق پلی بین هویت‌های شخصی و اجتماعی ایجاد کنند.

سومین بعد که با کاهش و از میان رفتن فواصل اجتماعی و اقتصادی ارتباط دارد، «بعد فضایی» است. ورزش باعث می‌شود که افرادی با زمینه‌های اقتصادی و اجتماعی متفاوت از جوامع مختلف گرد هم آیند. مدارک نشان می‌دهند که فعالان ورزشی در سطح ملی و در جوامع خود ادبیات مخصوص به‌خود را دارند. برای مثال، زبان غیرکلامی در ورزش (مثلاً علائم داوری) بر تفاوت‌های فرهنگی و زبانی غلبه می‌کند.

شواهدی که نشان می‌دهد ورزش مردم را از زمینه‌های متفاوت گرد هم می‌آورد، ورزش را به‌عنوان صحنه‌ای معرفی می‌کنند که در آن ارتباطات درون جامعه‌ای روی می‌دهند. همچنین ورزش می‌تواند برای مردم و جوامع امکان ملاقات را فراهم آورد؛ هر چند این ارتباط همیشه به شکل بهترین حالت ارتباط نیست.

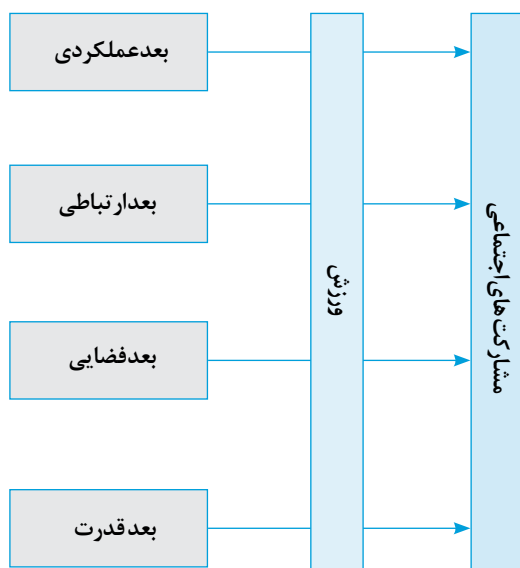
چهارمین بعد از ابعاد مشارکت اجتماعی «بعد قدرت» است. ورزش در زندگی فردی باعث کنترل احساسات فردی می‌شود و در سطح اجتماعی، با افزایش شبکه‌های ارتباطی،

افزایش دهنده انسجام و پیوستگی جمعی و غرور ملی است. ثبات و ایجاد شبکه‌های ارتباطی یک ویژگی کلیدی در تمرین‌های مشارکت اجتماعی است. ورزش برای جوان و نیروی جوانی امکان ریسک کردن را فراهم می‌آورد و با افزایش خود اتکایی، در حمایت از افراد جوان و مشارکت آنان در گروه‌های اجتماعی مؤثر است.

ورزش در این بعد از ابعاد مشارکت اجتماعی، به‌ویژه در میان زنان و دختران، سبب می‌شود که آن‌ها اندام خود را از منبع جنسی صرف جدا بدانند، در نگاه به خود تجدید نظر کنند و برای خودشان منبع قدرت شوند. فعالیت‌های ورزشی ممکن است به زنان در گسترش حس تعلق به خود و دسترسی به انواع متفاوت تجارب ورزشی که سابقاً پسران از آن لذت می‌بردند، کمک کنند. این باعث رسیدن به یک هویت قوی‌تر می‌شود.

نتیجه‌گیری

با افزایش تعداد جوانان شرکت‌کننده در ورزش، مسیر برای افرادی که می‌توانند تعلقات جمعی جدیدی را کسب و تجربه کنند و آزادانه‌تر و به‌طور مساوی‌تر در زندگی اجتماعی حضور یابند، باز می‌شود.

منبع

Positive youth development through sport
Edited by
Nicholas L. Holt,
first published
2008